

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

129. Meddelelse. August 1926.

B. Vejledninger.

Bekæmpelse af Hejre i Rugen.

Hejre, til Forskel fra andre Arter af samme Slægt kaldet Almindelig Hejre eller Rug-Hejre (*Bromus secalinus*), er overvintrende enaarig (ligesom Rugen). Saaet om Foraaret med Vaarsæd naar den sjældent at bære modent Frø, undertiden dog i Graa Havre. Saaes den om Efteraaret med Vintersæd, spirer den hurtigt og overvintrer med stor Sikkerhed, selv under saa ugunstige Forhold, at Vintersæden svækkes stærkt eller gaar helt bort. Under saadanne Forhold bestaar Afgrøden da helt eller for en væsentlig Del af Hejre. Denne er vel ikke just værdiløs; dens Straa er dog sandsynligvis af noget ringere Foderværdi end Rugstraaet, og dens Frø staar i Næringsindhold tilbage for Rugen. Hejreholdig Rug er usælgelig eller opnaar i heldigste Fald kun Underpris, bl. a. fordi Hejren nedsætter Hollandskvægten. Som Brødkorn er saadan Rug daarlig, idet Brødet bliver mørkt, bittert, løst og skarpt. Adskillige anser Hejrefrøet for at have giftige Egenskaber. Hvor Rugen vokser under jævnt gode Forhold, formindsker Indblanding af Hejre desuden ikke alene den samlede Afgrøde, men navnlig Afgrøden af ren Rug kendeligt, ofte betydeligt.

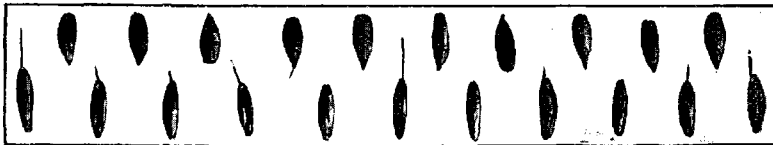
De ved Statens Ukrudsforsøg foretagne Forsøg viser, at Hejre i Rugmarken saa godt som altid hidrører fra urent (hejreblandet) Sædekorn. Selv om der paa en Rugmark før og under Høsten er spildt en Del Hejrefrø — der for øvrigt ikke er meget spildsomt —, og der samme Efteraar atter saaes Rug i den samme Mark, er der dog kun ringe Mulighed for, at denne Rug derfor kommer til at indeholde Hejre. Efter Stubbens Pløjning spirer Hejrefrøet hurtigt, og de fremspirede Planter ødelægges let ved efterfølgende hensigtsmæssig Jordbehandling. Ved Pløjningen vil det meste Hejrefrø i øvrigt komme saa dybt ned, at Spirerne gaar til Grunde, inden de naar op gennem Muldlaget. Selv ved en meget dyb Nedpløjning gaar alt Hejrefrøet til Grunde (ved at spire uden at naa op), og i det følgende Foraar er der næppe et eneste spiredygtigt Frø

tilbage i Jorden. Den gamle Mening, at Hejrefrøet ved dyb Nedpløjning skulde kunne bevare Spireevnen i flere Aar, indtil der atter kommer Rug, er fejlagtig.

Derimod kan Hejrefrø i tør Tilstand bevare Spireevnen i flere Aar. Fjorgammel Sæderug med Hejre giver derfor omtrent ligesaa megen Hejre i Afgrøden som tilsvarende ny Sæderug. Kommer der hejreblandet Affald i Møddingen kort Tid før Rugsaaning, og Gødningen køres ud til Rug, er der Mulighed for, at der kan komme nogen Hejre i Rugen, selv om Saa-sæden er ren. Gødning med saadant Affald maa derfor ikke gives til Rug.

Hovedmidlet — og som Regel det eneste fornødne og virksomme Middel — til Hejrens fuldstændige Udryddelse er Benyttelse af fuldkommen hejrefrit Sædekorn. Fra Hvede — hvori Hejre for øvrigt sjældent forekommer — kan dens Frø let frarenses. Derimod kan Hejrefrøet meget vanskeligt sorteres rent fra Rugen, idet dennes Kærner i Størrelse, Form og Vægt nærmer sig stærkt til Hejrefrøets. For at forvise sig om, at Sæderugen er ren for Hejre, tilraades det at brede et Par Haandfulde Rug ud paa et Bord, samle Kornene et for et i en Dyrge for sig, og da se, om der findes Hejrefrø iblandt. Ved en almindelig Betragtning af et Parti Rug kan der meget vel være adskillige Procent Hejre deri, uden at man ser det. Hvor man ikke selv har fuldstændig ren Rug, maa det tilraades at købe saadan. Naar man ikke ved Uagtsomhed faar den forurennet, vil den vedblivende være hejrefri.

Hejre har i øvrigt højst forskellig Udbredelse i Landets forskellige Egne. Som Helhed forekommer den nu nærmest sjældent paa Øerne ligesom paa de gode Jorder i Østjylland. Derimod er den endnu altfor almindelig i Nord-, Vest- og Midtjylland, saavel paa Sandjorder som særlig paa lavere, kolde og fugtige Jorder, og forringer ofte her Rugen i meget høj Grad.

Øverst: Rugkærner. Nederst: Hejrefrø.